

Learn Romanian MAGAZINE

- ✓ Texte pe diferite nivele
- ✓ Cuvinte explicate
- ✓ Gramatică și exerciții
- ✓ Cuvinte încrucișate

4 / Num. 2 – Vol. II

Jurnal de Mărțișor

1 Martie și 8 Martie

Pe scurt

Gramatică

Genul și pluralul substantivelor (II)

Cimitirul Vesel de la Săpânța

Scumpa mea,

Îți răspund cu întârziere... ce să-i faci! De când a ieșit din nou soarele, doar tac și mă bucur. De soare. De pavajul uscat. De vânt. Mai recent, de ghiociei. Apropo de ghiociei, auzi:

M-am întâlnit azi cu Marius. Eram cu Roxana.

Ne holbaserăm pe la tarabele cu mărțișoare.

Am criticat tot ce-am putut. Pe urmă ne-am cumpărat câte un șnuruleț cu alb și cu roșu (eu mi l-am prins în păr, într-o șuviță, într-o parte, iar ea, la încheietura mâinii). Iar apoi ne-am dus să ne cumpărăm rulouri cu șuncă de la Doris.

Deci, pe când ronțăiam noi domol la soare, trece Marius pe lângă noi, se oprește, și începe să facă pe galantul, cu felicitări de Ziua Femeii, și-alte abureli. I-am zis brusc:

– Deci ne iei ghiociei?

Zice:

– Cât costă? Nu știu dacă mai găsim la ora asta. (Către femeia de la tarabă:) Ni-i lăsați la un leu cinzeci? (Către noi:) Poate găsim mai ieftini la taraba cealaltă. (Mai stă puțin, apoi:) Ăștia sunt ofiliți!

I-am zis că mie-mi plac și-așa. În sfârșit, ne-a luat ghiociei, apoi s-a făcut brusc că are treabă și-a plecat.

Da, știu, am fost “obraznică și fără rușine”. Regrete? Niciunul. Dac-ai ști cât de mercantil și nesincer e tot timpul! Numa' gura-i de el!

Așa, deci, cu Marius și Ziua Femeii.

Eu și cu Roxana ne-am mai plimbat un pic, iar apoi ea a plecat spre casă. Și eu...eu nu ajung niciodată la destinație. După ce-a plecat Roxana am pornit și eu spre casă. Când văd deodată autobuzul 1 cu destinația Muzeul Satului. Și mă apucă un dor... Și mă sui...

Și-așa am ajuns la lac. Pe lac, un cârd de rățuște spărgeau gheața. Soarele patina oblic și ștrălucea în disperare. Mă dureau ochii, așa că m-am dus la umbră. Copacii – goi. Printre copaci – rece. Pe jos – zăpadă topită și frunze moarte de anul trecut. Apoi a început să se întunece și s-a făcut din nou trist și frig.

Mi-e foame, te las!

Adina

ce să-i faci	nu e nimic de făcut, situația e inevitabilă	<i>[lit.] what can be done = it can't be helped / who can help it</i>
a se holba	a privi lung, în mod ostentativ	<i>to stare, to ogle</i>
tarabă f, -e	teigheea ambulantă	<i>mobile market stall, barrow</i>
mărțișor n, -oare	accesoriu de martie; de obicei însoțit de un șnur împletit din ață albă și roșie	<i>March fair trinket in Romania; usually accompanied by a red-and-white thread</i>
șnuruleț n, -e șnur n, -uri	un șnur mai mic fir împletit	<i>a thin/short (cute) thread woven thread</i>
a face pe + adjective/noun + article	a se purta ca și cum, a pretinde a fi	<i>to act as if, to pretend</i>
abureală f, -eli	vorbe goale; de la abur m, -i	<i>bogus, nonsense, empty talk, hogwash</i>
a lăsa ceva la un preț mai mic a se face că	a accepta să vândă la un preț mai mic a pretinde că	<i>to agree to sell at a lower price</i> <i>to pretend that, to claim falsely that</i>
dac-ai ști...		<i>if only you knew...</i>
a fi numai gura de cineva	a vorbi mult dar a nu face nimic	<i>to talk a lot but not do anything</i>
a apuca pe cineva (un sentiment, o stare psihică)	a simți din senin	<i>to feel, to be seized by a feeling/emotional state out of the blue</i>
a face ceva în disperare	a face ceva într-un mod disperat	<i>to do something in a desperate manner (often used humorously to criticize intense but irrational behaviour)</i>

Aici **se odihnește** Pop Axente, soția lui George Titru
A trăit 40 de ani.
Cât pe lume am trăit
De găini bine am grijit
Și mai mult **m-am odihnit**.

Here rests Pop Axente,
wife of George Titru
She lived to be 40
As long as in this world I
lived
Caring for fowl was all I
did
And a lot of time I rested.

Cimitirul Vesel este un cimitir din satul Săpânța, din Maramureș.

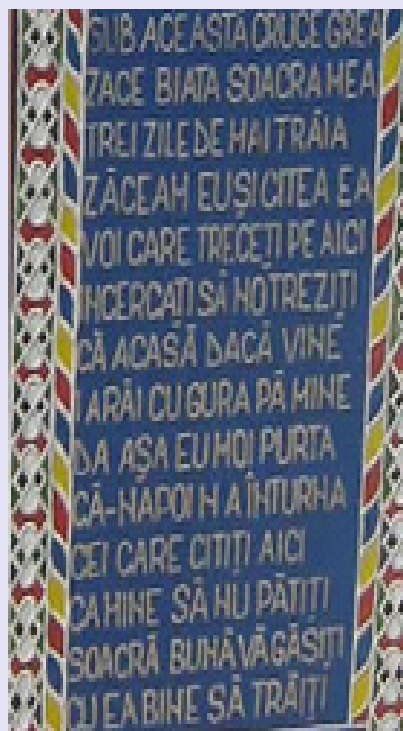
Cimitirul este cunoscut pentru modul în care sunt pictate crucile mormintelor: o scenă de pictură naivă din viața persoanei îngropate și o poezie-epitaf rimată, spusă cel mai adesea în numele persoanei îngropate, ce povestește cele mai relevante aspecte ale vieții acesteia, adesea chiar și modul în care s-a produs decesul. Poeziile sunt scrise în stil naiv, de multe ori folosind regionalisme și având și greșeli gramaticale. Culoarea predominantă este albastrul, numit chiar „albastru de Săpânța”.

Primul epitaf datează din 1935, iar din 1960 cimitirul s-a îmbogățit cu peste 800 de cruci decorate în această manieră.

Creatorul majorității acestor cruci este Stan Ioan Pătraș (1908 – 1977).

Cimitirul Vesel este un muzeu în aer liber și un loc des vizitat de turiști. Este inclus în patrimoniul mondial al UNESCO.

Sub această cruce grea
Zace biata **soacră**-mea
Trei zile **dacă** mai trăia
Zăceam eu și citea ea.
Voi care treceți pe aici
Încercați să **n-o** treziți
Că acasă dacă vine
lar e cu gura pe mine
Dar așa eu **m-o**i purta
Că-napoi n-a înturna
Cei care citiți aici
Ca mine să nu pățiți
Soacră bună vă găsiți
Cu ea bine să trăiți.

Here under this heavy cross
Lies my poor mother-in-law
Three more days if she had lived
I would lie, and she would read (this cross).
You, who here are passing by
Not to wake her up please try
Because if she comes back home
She will criticise me more.
But I will behave so well
That she'll not return from hell.
You who are reading now this
Take care not to go through this
Find a good mother-in-law
Whom you should get along with.

* Corrections to original text are **bolded**.

24 Ianuarie

Unirea Principatelor Române

În fiecare an, pe 24 ianuarie, se sărbătorește Unirea Principatelor Române. În această zi se aniversează momentul istoric din 1859 când Alexandru Ioan Cuza (*în fotografie*) a fost ales domnitor al Moldovei și al Țării Românești.

Evenimentul este sărbătorit prin defilări militare și cântece de fanfară și se încheie cu hora unirii.

Dacia, preferată în continuare de europeni

Constructorul de automobile românesc, Dacia, a produs de curând modelul Duster cu numărul 400 000. Mașina a fost fabricată la uzina din Mioveni și va fi livrată unui client francez. Automobilul aniversar este o versiune Laureate 4x4, cu motor diesel de 1.5 litri.

Dacia Duster a fost anul trecut modelul cel mai vândut la export, urmat de Sandero și Logan. Lansat în martie 2010 la Salonul

Auto de la Geneva, modelul Dacia Duster a fost ales Mașina Anului 2011 în România și Croația.

Primele autoturisme Dacia au fost produse în România începând din anul 1966, sub licență Renault. În 1999 Renault a preluat firma românească, începând producerea unei serii moderne de modele și relansând astfel cu succes marca Dacia pe piața internațională.

"Poziția copilului" a câștigat Ursul de Aur

Filmul românesc "Poziția copilului" a câștigat Ursul de Aur (premiul cel mare) la festivalul internațional de film de la Berlin. Filmul prezintă relația dintre o mamă dominantă și fiul său, alături de traficul de influență și corupția la nivel mic în instituțiile de bază în România de azi.

Regizorul filmului este Călin Peter Netzer, iar în rolul principal joacă actrița Luminița Gheorghiu.

Cimitirul vesel de la Săpânta

cimitir <i>n, -e</i>	loc unde se îngroapă moșii	<i>graveyard, cemetery</i>
vesel	bucuros, glumeț	<i>merry, mirthful</i>
pictat a picta	decorat cu desene a realiza o pictură	<i>painted to paint</i>
cruce <i>f, cruci</i>	simbol al credinței creștine	<i>cross</i>
mormânt <i>n, morminte</i>	groapă, locul unde se îngroapă mortul	<i>grave</i>
scenă <i>f, -e</i>	decor, priveliște	<i>scene</i>
îngropat a îngropa	înmormântat a înmormânta	<i>buried to bury</i>
epitaf <i>n, -uri</i>	scriere pe piatra de mormânt	<i>epitaph, writing on the gravestone</i>
rimat	în versuri	<i>rhymed</i>
aspect <i>n, -e</i>	ipostază, întâmplare	<i>aspect, facet</i>
deces <i>n, -e</i>	moarte	<i>death, decease</i>
regionalism <i>n, -e</i>	cuvânt folosit doar în anumite regiuni	<i>regionalism</i>
predominant	cel mai des întâlnit	<i>most common, predominant</i>
a se îmbogăți	a se mări, a crește	<i>to be enriched</i>
manieră <i>f, -e</i>	mod, fel	<i>manner</i>

24 Ianuarie – Unirea Principatelor Române

unire <i>f, uniri</i>	proces prin care două sau mai multe țări devin una	<i>unification, union</i>
principat <i>n, -e</i>	regiune condusă de un principe	<i>principality, region governed by a prince</i>
a aniversa	a sărbători un eveniment	<i>to celebrate an anniversary</i>
a alege	a vota	<i>to choose, to elect</i>
domnitor <i>m, -i</i>	conducător al unei țări în secolul XIX	<i>ruler in the 19th century, gospodar</i>
defilare <i>f, defilări</i>	despre militari: a trece în coloană	<i>to march in a procession</i>
fanfară <i>f, -e</i>	orchestră militară	<i>fanfare, brass band</i>
horă <i>f, -e</i> (hora unirii)	dans tradițional românesc în cerc	<i>Romanian round dance</i>

Dacia, preferată în continuare de europeni

a fabrica	a produce	<i>to manufacture</i>
uzină <i>f, -e</i>	fabrică	<i>factory</i>
a livra	a preda un produs	<i>to deliver</i>
aniversar	cu referire la un eveniment	<i>anniversary</i>
a lansa	a face public	<i>to launch</i>
licență <i>f, -e</i>	permis	<i>licence</i>
a prelua	a lua în proprietate	<i>to take over</i>
firmă <i>f, -e</i>	companie	<i>firm, company</i>
a relansa	a lansa din nou	<i>to relaunch</i>
marcă <i>f, mărci</i>	tip, model	<i>brand</i>
piață <i>f, piețe</i>	cerere și ofertă de produse	<i>market</i>

"Poziția copilului" a câștigat Ursul de Aur

poziție <i>f, poziții</i>	mod de așezare în spațiu	<i>pose, position</i>
premiu <i>n, premii</i>	recompensă la un concurs	<i>prize</i>
dominant	care domină sau controlează	<i>dominant, controlling</i>
alături de	pe lângă	<i>beside, along with</i>
trafic <i>n de influență</i>	influență necinstită sau ilegală	<i>influence peddling, traffic of influence</i>
instituție <i>f, instituții</i> (de stat)	unitate de stat cu o anumită funcție	<i>institution, state office</i>
regizor <i>m, -i</i>	persoană care regizează filme	<i>director (of a movie)</i>
a juca (într-un film)	a interpreta un rol	<i>to act</i>

Vasile Alecsandri – Rodica (fragment)

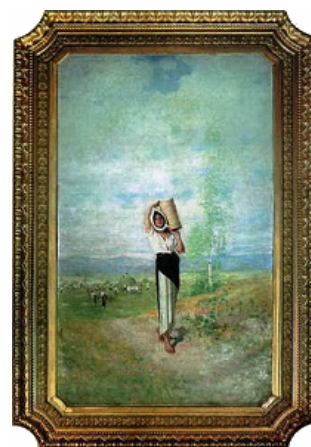
Vasile Alecsandri (1821 – 1890) a fost un poet, dramaturg, folclorist și politician român, membru fondator al Academiei Române.

Nicolae Grigorescu (1838 – 1907) este unul dintre cei mai cunoscuți pictori români.

Cofă, cofiță

Purtând cofița cu apă rece
Pe ai săi umeri albi, rotunjori,
Juna Rodica voioasă trece
Pe lângă junii semănători.
Ei cu grăbire îi sar în cale,
Zicând: Rodica, floare de crin,
În plin să-ți meargă vrerile tale,
Precum tu, dragă, ne ieși cu plin*!

Rodica, tablou de Nicolae Grigorescu

Imagine de pe bancnota de 10 RON

* O superstiție românească spune că dacă te întâlnești cu cineva care poartă un vas plin (cu apă sau cu orice altceva), îți va aduce noroc.

Martie

UȘOR

De **1 martie** se dăruiesc mărțișoare. Mărțișorul este un obiect de podoabă legat de un șnur împletit din două fire: unul alb și unul roșu. Femeile și copiii primesc mărțișoare (adesea însoțite de ghiocci sau de alte flori de primăvară) și le poartă la piept ca semn al venirii primăverii.

Ziua de **8 martie** este Ziua Internațională a Femeii. În această zi bărbații oferă flori și mici cadouri femeilor. De asemenea, copiii oferă mamelor și bunicilor, pe lângă flori, felicitări făcute la școală sau la grădiniță. Ziua de 8 Martie este sărbătorită și la locul de muncă unde bărbații dăruiesc flori colegelor, iar acestea le oferă bunătăți pregătite acasă.

Vasile Alecsandri – Rodica		
cofiță f, -e	cofă mai mică	wooden pail
cofă f, -e	vas pentru apă	
rotunjor	(dim. for) rotund	round, roundish
jun m, -i	tânăr	youngster
jună f, -e	tânără	
voios	vesel, bucuros	cheerful, happy
semănător m, -i	care seamănă	one who plants seeds
a semănă	a pune sămânța în pământ	to plant seeds
cu grăbire	cu grabă, repede	quickly, hastily
a sări în cale	a ieși înainte, a întâmpina	to meet on the way
crin m, -i	plantă cu flori albe	lily
a merge în plin	a merge bine	to go well
precum	ca și, la fel ca	as, like
superstiție f, superstiții	credință în semne prevestitoare	superstition
Martie		
a dăru	a da un cadou	to offer a gift
mărțișor n, -oare	accesoriu de martie; de obicei însoțit de un șnur alb-roșu	March fair trinket in Romania; usually accompanied by a red-and-white thread
podoabă f, -e de podoabă	ornament ornamental	ornament decorative
șnur n, -uri	două fire împletite	a woven thread
a împleti	a împreuna mai multe fire	to plait, to weave
adesea	dese ori	often
a însoți	a acompania	to accompany
ghiocel m, ghiocci	floare timpurie de primăvară	snowdrop (flower)
pe lângă	în afară de	beside, aside from
grădiniță f, -e	instituție de educație preșcolară	kindergarten
loc n de muncă	serviciu	job, workplace
bunătate f, bunătăți	mâncăruri (gustoase)	(tasty) food
a pregăti (mâncare)	a face (mâncare)	to prepare (food)

Genul și pluralul substantivelor (partea a II-a) Gender and plural of nouns (part 2)

This is the second part in the series of grammar articles about the **gender and number of nouns** started in issue number 3 of the magazine.

Note: Depending on their gender, nouns are counted using different forms of the numerals *unu* and *doi*.

Masculine		Feminine		Neuter	
sg: <i>un</i>	pl: <i>doi</i>	sg: <i>o</i>	pl: <i>două</i>	sg: <i>un</i>	pl: <i>două</i>
<i>un băiat</i>	<i>doi băieți</i>	<i>o femeie</i>	<i>două femei</i>	<i>un raft</i>	<i>două rafturi</i>
<i>un frate</i>	<i>doi frați</i>	<i>o fată</i>	<i>două fete</i>	<i>un caiet</i>	<i>două caiete</i>
<i>un câine</i>	<i>doi câini</i>	<i>o casă</i>	<i>două case</i>	<i>un drum</i>	<i>două drumuri</i>

Pluralul substantivelor masculine (Plural of masculine nouns)

Masculine nouns have the plural ending in *-i*. Depending on their ending in singular they may undergo consonant and / or vowel alternations.

Singular		Plural	
-consonant:	pasager (<i>passenger</i>) muncitor (<i>worker</i>) măr ! (<i>apple tree</i>)	-i	pasageri muncitori meri
-t (-te):	student (<i>student</i>) agent (<i>agent</i>) băiat ! (<i>boy</i>) frate (<i>brother</i>)	-ți	studenți agenți băieți frați
-c, -g	dac (<i>Dacian, ancestors of Romanians</i>) coleg (<i>colleague</i>)	-ci, -gi	daci colegi
-s	urs (<i>bear</i>)	-și	urși
-st	jurnalist (<i>journalist</i>)	-ști	jurnaliști
-d	brad (<i>fir-tree</i>)	-zi	brazi
-ian	politician (<i>politician</i>)	-ieni	politicieni
-el	ghiocel (<i>snowdrop</i>)	-ei	ghioceli
-u (-iu)	codru (<i>forest</i>) macaragiu (<i>crane worker</i>)	-i	codri macaragii
-e	iepure (<i>rabbit</i>)	-i	iepuri
-chi, -ghi	genunchi (<i>knee</i>) ochi (<i>eye</i>)	-chi, -ghi	genunchi ochi
-oi	broscoi (<i>male frog</i>)	-oi	broscoi
Irregular plurals:	tată copil		tați copii

Formați pluralul (Form the plural)

perete (<i>wall</i>)	_____	omidă (<i>caterpillar</i>)	_____	tigru (<i>tiger</i>)	_____
umăr (<i>shoulder</i>)	_____	bocanc (<i>boot</i>)	_____	râs (<i>lynx</i>)	_____
inginer (<i>engineer</i>)	_____	scenariu (<i>screenplay</i>)	_____	american (<i>American</i>)	_____
copac (<i>tree</i>)	_____	cais (<i>apricot tree</i>)	_____	pițigoi (<i>titmouse</i>)	_____
profesor (<i>professor</i>)	_____	unchi (<i>uncle</i>)	_____	drac (<i>devil</i>)	_____
fag (<i>beech</i>)	_____	elev (<i>pupil</i>)	_____	cățel (<i>puppy</i>)	_____

Exerciții (Exercises)

1. Înțelegerea textelor (Reading comprehension)

A. Jurnal de Mărțișor

Aranjați următoarele fapte în ordine cronologică:
(Place the following events in chronological order)

- Adina și Roxana cumpără rulouri cu șuncă.
- Marius le felicită pe Adina și pe Roxana de Ziua Femeii.
- Adina se duce la Muzeul Satului.
- Adina și Roxana se uită la mărțișoare și își cumpără câte un șnuruleț cu alb și cu roșu.
- Marius cumpără ghiociei.
- Roxana pornește înspre casă.
- Marius zice că are ceva de făcut.
- Adina se întristează.

B. Cimitirul Vesel de la Săpânța

Completați textul cu cuvintele de mai jos:
(Fill in the blanks with the words given below):

întâlnită, a crescut, decedate, multe, crucile

- Cimitirul Vesel de la Săpânța este cunoscut pentru _____ sale decorate.
- Cele mai _____ cruci au fost create de Stan Ioan Pătraș.
- Culoarea cea mai des _____ este albastrul.
- Epitaful de pe fiecare cruce descrie o scenă din viața persoanei _____.
- Din 1960 numărul crucilor decorate din cimitir _____ cu peste 800.

2. Gramatică (Grammar)

Completați textul cu forma de singular a cuvintelor de mai jos:
(Fill in with the singular form of the words given below in plural)

fii, regizori, ghiociei, domnitori, copii, clienți

- Alexandru Ioan Cuza a fost primul _____ al Moldovei și Țării Românești.
- Automobilul Dacia Duster cu numărul 400 000 a fost cumpărat de un _____ francez.
- Filmul "Poziția copilului" prezintă relația dintre mamă și _____.
- Călin Peter Netzer este _____.
- Mărțișorul se dăruiește adesea însoțit de un _____.
- Fiecare _____ dăruiește flori mamei sale de 8 Martie.

3. Cuvinte încrucișate (Crosswords)

MEDIU

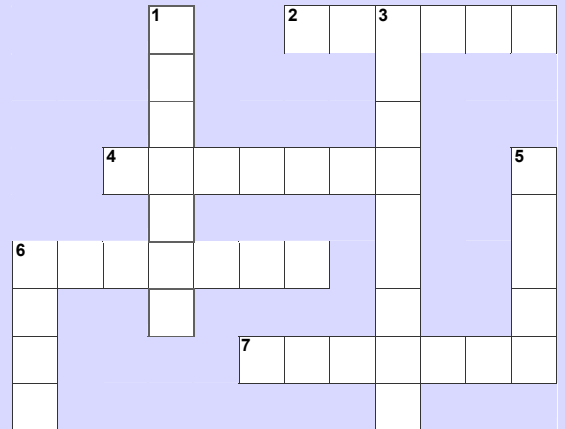
Ă=A, Â=A, Î=I, Ș=S, Ț=T

Orizontal (Across)

2. Sărbătorită de 8 Martie
4. Loc în care se îngroapă morții
6. Satul în care se află Cimitirul Vesel
7. Floare dăruită deseori de Mărțișor

Vertical (Down)

1. Inscripție în versuri pe piatra de mormânt
3. Obiect mic ornamental dăruit de 1 Martie
5. Voios, bine dispus
6. Două fire împletite însoțind mărțișorul

Cititorii noștri (Our readers)

UȘOR

Am călătorit pentru prima dată în România acum mai mult de zece ani, în timpul unui turneu de muzică. Ospitalitatea și stilul de viață al poporului român au lăsat o impresie foarte puternică asupra mea și m-am gândit că România ar fi un loc minunat în care să-mi petrec viața.

Câțiva ani mai târziu aveam să îmi fac mai mulți prieteni români și să-mi găsesc și o prietenă româncă. Familia ei m-a tratat ca pe un membru al familiei, dar mereu apărea între noi bariera lingvistică. Ei locuiesc într-un oraș mic din Transilvania, unde limba engleză nu este foarte vorbită, iar eu locuiesc în America, unde nimeni nu vorbește limba română. Am vrut să înlătur această barieră lingvistică dintre noi, așa că m-am hotărât să învăț limba română.

Acum opt luni m-am alăturat unui grup de limba română (*Learn Romanian Online pe Facebook*), iar membrii grupului m-au ajutat foarte mult.

Jason Lancaster (California, SUA)

Soluții (Solutions)

Formați pluralul: pereți, umere, ingineri, copaci, profesori, fagi, omizi, bocanci, scenarii, caiși, unchi, tigri, râși, americani, pițigoi, draci, căței

1.A.: d, a, b, e, g, f, c, h. **1.B.:** a) crucile; b) multe; c) întâlnită; d) decedate. e). a crescut

2.: a) domnitor; b) client; c) fiu; d) regizor; e) ghiocel; f) copil.

3. Orizontal: 2. femeie; 4. cimitir; 6. Săpânța; 7. ghiocel

Vertical: 1. epitaf; 3. mărțișor; 5. vesel; 6. șnur

Learn Romanian Magazine
Issue num. 4 / Num. 2 – Vol. II
Copyright © Artemira Publishing
Toate drepturile rezervate.

Editor: Florin Dimulescu

Colaboratori: Sonia Pavlenko, Teodora Mihoc

www.learn-romanian-magazine.net

contact@learn-romanian-magazine.net